

Сарајево, 19.11.2018. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 12.11.2018.- 16.11.2018.**

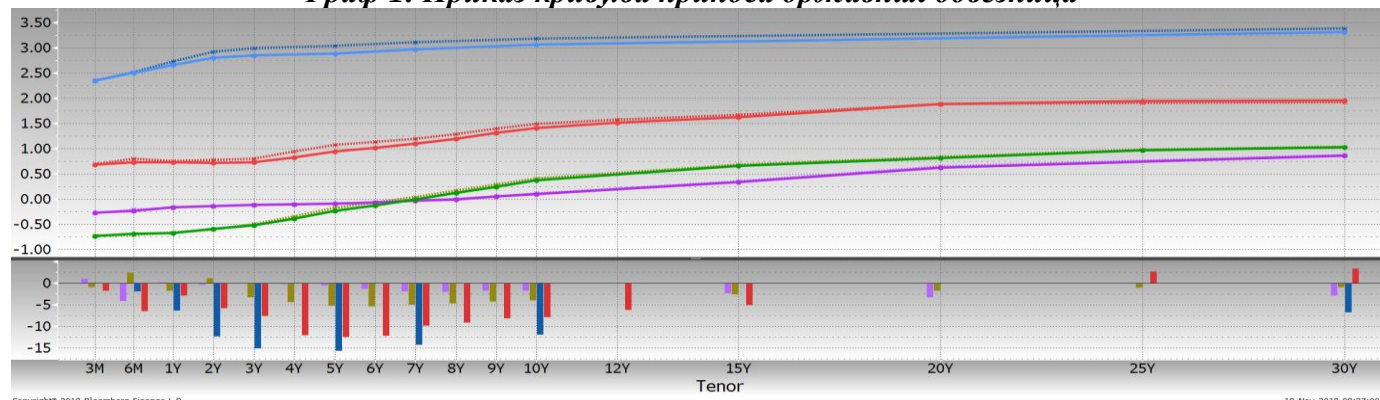
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Евразона			САД			Велика Британија			Јапан		
	9.11.18	-	16.11.18	9.11.18	-	16.11.18	9.11.18	-	16.11.18	9.11.18	-	16.11.18
2 године	-0,60	-	-0,59	2,92	-	2,80	0,78	-	0,72	-0,14	-	-0,14
5 година	-0,18	-	-0,23	3,04	-	2,88	1,07	-	0,95	-0,08	-	-0,09
10 година	0,41	-	0,37	3,18	-	3,06	1,49	-	1,41	0,12	-	0,10

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubilllove

Доспијеће	Приноси		
	9.11.18	-	16.11.18
3 мјесеца	-0,699	-	-0,706
6 мјесеци	-0,713	-	-0,689
1 година	-0,633	-	-0,655

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 16.11.2018. године (пуне линије) и 09.11.2018. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Европско тржиште је протекле седмице било под утицајем ишчекивања ревидирања нацрта буџета Италије, који је Европској комисији (ЕК) послат 13. новембра, као и под утицајем дешавања у Великој Британији у вези са Брегзитом. На основу изјава званичника Владе Италије, одговор ЕК подразумијева да се кључни детаљи буџета нису мијењали у поређењу с провобитним приједлогом из октобра (циљани ниво дефицита од 2,4% БДП-а и прогнозирани привредни раст од 1,5%). Наведено је повећало шпекулације да би ЕК могла први пут подузети кораке ка финансијском санкционисању ове чланице ЕУ због непоштивања договорених циљева. Повећане неизвјесности су утицале на раст потражње за сигурнијим обвезницама, па су приноси њемачких обвезница средњег и дужег рока доспијећа смањени за 4-5 базних поена у односу на претходну седмицу. Истовремено, приноси италијанских обвезница су повећани, с тим да је оштар раст приноса од 38 базних поена забиљежен код двогодишњих обвезница, принос петогодишњих обвезница је повећан за око 20 базних поена, док је најмањи раст од 9 базних поена забиљежен код десетогодишњих италијанских обвезница. Поред наведеног, у посматраном периоду је објављен други прелиминарни податак, којим је потврђен претходни податак да је еврозона у трећем кварталу забиљежила веома благи квартални раст од 0,2%, док је привредни раст Немачке у овом

периоду забиљежио негативне вриједности, први пут од почетка 2015. године. Економски институт IFW из Њемачке је објавио да прогнозе Владе Њемачке да ће раст БДП-а ове земље у текућој години износити 1,8% више нису оствариве због овако лоших показатеља за трећи квартал.

Главни економиста ЕЦБ-а Praet је изјавио да ће ЕЦБ наставити да подржава привреду еврозоне и након окончања програма куповина обвезница крајем ове године, путем реинвестирања доспијевајућих обвезница, као и путем добро утврђеног става о питању очекивања кретања каматних стопа кроз будуће смјернице. У сваком случају, Praet је додао да се сви инструменти монетарне политике могу прилагодити, како би се осигурало да се инфлација креће ка циљаном нивоу на одржив начин. Такође, о могућности да Италија буде разлог да се одгоди укидање програма куповина обвезница, Praet је изјавио да овај програм није направљен како би подржао неку одређену земљу. О питању обуставе програма куповина обвезница предсједник ЕЦБ-а Draghi је дао сличну изјаву, али је упозорио да би инфлација могла расти спорије него што се раније очекивало. Такође, услед успорења привредног раста еврозоне, упозорио је на повећану неизвјесност будућих изгледа, али да не види разлог да се очекује заустављање експанзије раста.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред.бр	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП – ЕЗ (квартално) 2. прелим. податак III квартал	0,2%	0,2%	0,4%
2.	БДП – Њемачка (квартално) 2. прелим. податак III квартал	-0,1%	-0,2%	0,5%
3.	БДП – Холандија (квартално) 2. прелим. податак III квартал	0,6%	0,2%	0,7%
4.	Стопа инфлације – ЕЗ (финал.) ОКТ	2,2%	2,2%	2,1%
5.	Запосленост – ЕЗ (квартално) прелим. III квартал	-	0,2%	0,4%
6.	Стопа незапослености – Холандија ОКТ	-	3,7%	3,7%
7.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г) СЕП	0,3%	0,9%	1,1%
8.	Индустријска производња – Италија (Г/Г) СЕП	0,5%	1,3%	-0,8%
9.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR) СЕП	16,3	13,4	16,8
10.	Трговински биланс – Италија (у милијардама EUR) СЕП	-	1,27	2,49
11.	Јавни дуг – Италија (у милијардама EUR) СЕП	-	2.331,3	2.326,6
12.	Малопродаја – Холандија (Г/Г) СЕП	-	-0,7%	4,5%
13.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) СЕП	-	-0,8%	2,2%
14.	ZEW индекс повјерења инвеститора – Њемачка НОВ	-26,0	-24,1	-24,7

САД

Финансијско тржиште САД је било затворено у понедељак због празника. Приноси америчких обвезница су током протекле седмице биљежили значајно смањење у односу на претходну. Оваква кретања су подстакнута повећаном тражњом за сигурнијом активом, због догађаја у Великој Британији и Италији. Ова дешавања су значајно утицала и на раст вриједности USD у односу на EUR и друге валуте трговинских партнера те је курс EURUSD током протекле седмице смањен на најнижи ниво у посљедњих 17 мјесеци. Објављивање податка о повећању индекса потрошачких цијена је дало допринос очекивањима да ће Фед још једном до краја ове године повећати референтну каматну стопу и још два пута у првој половини наредне године.

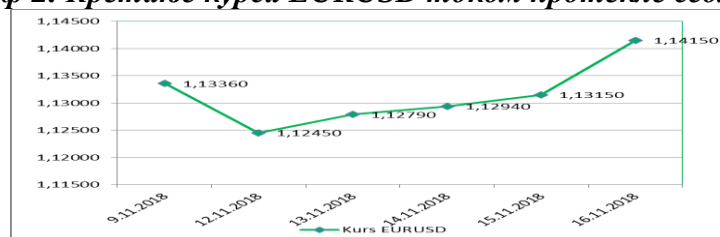
Предсједник Феда Powell је изјавио током протекле седмице да је задовољан с тренутним стањем америчке привреде те да узима у обзир ризике како преспорог тако и пребрзог повећања каматних стопа. Такође, Powell је истакао да је важно да се биланс стања врати на мању величину те је додао да Фед још увијек не зна која је равнотежа биланса стања.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред.бр	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс потрошачких цијена (Г/Г)	ОКТ	2,5%	2,5%	2,3%
2.	Индекс потрошачких цијена без хране и енергената (Г/Г)	ОКТ	2,2%	2,1%	2,2%
3.	Зараде запослених по једном радном сату (Г/Г)	ОКТ	-	0,7%	1,1%
4.	Зараде запослених по једној радној седмици (Г/Г)	ОКТ	-	0,9%	0,8%
5.	Индекс цијена увезених роба и услуга (Г/Г)	ОКТ	3,3%	3,5%	3,1%
6.	Индекс цијена извезених роба и услуга (Г/Г)	ОКТ	-	3,1%	2,7%
7.	Индекс индустријске производње (М/М)	ОКТ	0,2%	0,1%	0,2%
8.	Искориштеност капацитета	ОКТ	78,2%	78,4%	78,5%
9.	Индекс производње прерађивачког сектора	ОКТ	0,2%	0,3%	0,3%
10.	Индекс повјерења прерађ. сектора Фед из Њујорка	НОВ	20,0	23,3	21,1
11.	Индекс повјерења прерађ. сектора Фед из Филаделфије	НОВ	20,0	12,9	22,2
12.	Индекс повјерења прерађ. сектора Фед из Канзас С.	НОВ	11	15	8
13.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	10.НОВ	213.000	216.000	214.000

USD је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR те је курс EURUSD повећан с нивоа од 1,1336 на ниво од 1,1415, што на седмичном нивоу представља раст од 0,70%.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Протекла седмица је обиљежена усвајањем приједлога споразума о Брегзиту, који је предложила премијерка Мау, од стране Владе Велике Британије. Међутим, како ова одлука није била једногласна, непосредно по усвајању приједлога споразума, неколико министара Велике Британије је поднијело оставке. Секретар за Брегзит Raab као и министрица рада и пензија Esther McVey су поднијели оставке и изјавили да не могу да подрже споразум. Raab је истакао да поред свега не може да се помири с условима предложеног споразума, узимајући у обзир обећања која су дата држави у манифесту на последњим изборима. Према њему, ово је, у основи, питање повјерења јавности. Остали министри су, такође, пратили ове оставке те је током протекле седмице укупно пет министара поднијело оставку. Поред ових околности, неколико торијеваца је захтијевало да се изгласа неповјерење премијерки Мау. Часопис Economist је објавио вијест да ће у садашњим околностима бити веома тешко да премијерка Мау добије подршку Парламента за план за Брегзит. Наиме, усвојени приједлог споразума за Брегзит треба да усвоји ЕУ, о чему ће се расправљати на самиту ЕУ који је заказан за 25. новембар, након чега би овај споразум требао бити прихваћен и од стране Парламента Велике Британије. Финансијско тржиште је реаговало на овакве околности те је тако распон каматних стопа између десетогодишњих обвезница Велике Британије и САД проширен на 175 базних поена, што је највише од 1984. године. Њемачки министар за европска питања Roth је о питању стања у Великој Британији истакао да је у питању Брегзит трагедија, која је веома депресивна. Канцеларка Меркел је договор поздравила и истакла да је задовољна што је након дугих преговора, који нису били лаки, дат приједлог. Главни преговарач ЕУ за Брегзит Barnier је истакао да би се могле појавити неке потешкоће о питању захтјева Велике Британије да одржи приступ интерним сигурносним базама ЕУ, према дипломатској ноти која је позната Financial Timesu. Тренутна верзија споразума о Брегзиту не оставља простор за преговоре о сарадњи Велике Британије с Европолом, с ЕУ агенцијом за провођење закона, као ни с Eurojust.

Према Financial Timesu Barnier је предложио продужење транзиционог периода Брегзита до краја децембра 2022. године, при чему би Велика Британија током овог периода могла да ефективно настави с чланством у блоку, али без права гласа.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Захтјеви незапослених за помоћ ОКТ	-	20.200	23.200
2.	Просјечне седмичне зараде с бонусима (квартално) СЕП	3,0%	3,0%	2,8%
3.	ILO стопа незапослености (квартално) СЕП	4,0%	4,1%	4,0%
4.	Инфлација (Г/Г) ОКТ	2,5%	2,4%	2,4%
5.	Малопродаја (Г/Г) ОКТ	2,8%	2,2%	3,3%
6.	RPI улазне цијене у производњи (Г/Г) ОКТ	9,6%	10,0%	10,5%
7.	RPI излазне цијене производње (Г/Г) ОКТ	3,1%	3,3%	3,1%
8.	Индекс цијена кућа (Г/Г) СЕП	3,2%	3,5%	3,1%

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст с нивоа од 0,87374 на ниво од 0,88960, док је курс GBPUSD смањен с нивоа од 1,2972 на ниво од 1,2834.

ЈАПАН

Прошле седмице објављени су **прелиминарни подаци за трећи квартал текуће године који су показали да је привреда Јапана у овом периоду забиљежила очекивану контракцију од 0,3% на кварталном нивоу, што је лошији податак од претходно забиљежене експанзије од 0,8%.** Посматрано на годишњем нивоу, јапанска привреда је, такође, забиљежила контракцију од 1,2%, док је претходно забиљежен раст од 3,0%. На састанку Савјета за економску и фискалну политику (CEFP) премијер Јапана Абе је позвао на нови програм јавне потрошње који за циљ има подстицање привреде. Наиме, очекује се да ће реализација планираног програма почети у првој половини наредне фискалне године која почиње у априлу те ће се фокусирати на јачање инфраструктуре. Према прогнозама JPMorgan Chase&Co и BNP Paribas приноси на јапанске државне обвезнице с доспијећем од 20 година би могли биљежити раст на 0,75% до краја ове године, што би био највећи ниво ових приноса од фебруара 2016. године.

ВоЈ је протекле седмице саопштила да посједује 553,6 билиона JPY (4,9 билиона USD) у нето активи, углавном у државним обвезницама, што премашује величину јапанског БДП-а. Наиме, ВоЈ је постала друга централна банка на свијету након Централне банке Швајцарске и прва међу земљама чланицама Г7 која посједује више средстава од економије коју покушава стимулисати.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (Q/Q) Р III квартал	-0,3%	-0,3%	0,8%
2.	БДП (Г/Г) Р III квартал	-1,0%	-1,2%	3,0%
3.	Индекс произвођачких цијена (Г/Г) ОКТ	2,8%	2,9%	3,0%
4.	Индекс услужног сектора (М/М) СЕП	-0,4%	-1,1%	0,4%
5.	Индустријска производња (Г/Г) F СЕП	-	-2,5%	-2,5%
6.	Индекс искориштености капацитета (М/М) СЕП	-	-1,5%	2,4%
7.	Поруцбине машинских алата (Г/Г) Р ОКТ	-	-1,1%	2,9%

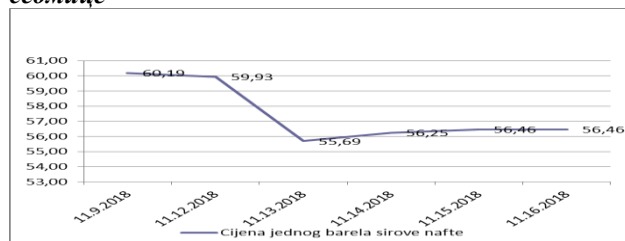
JPY је током протекле седмице благо апрецирао у односу на EUR те је курс EURJPY забиљежио смањење с нивоа од 128,99 на ниво од 128,82. JPY апрецирао и у односу на USD те је курс USDJPY забиљежио пад с нивоа од 113,83 на ниво од 112,83.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 60,19 USD (53,10 EUR). Цијена нафте је почетком протекле седмице биљежила смањење те је први пут од краја прошле године забиљежила ниво испод 60 USD по барелу. Предсједник САД Trump је изјавио да се нада да Саудијска Арабија и ОПЕС неће смањивати производњу нафте. Према његовом мишљењу цијене овог енергента би требало да буду још ниже на основу тренутне понуде. Снажан пад цијене нафте на најнижи ниво у посљедњих годину дана забиљежен је у уторак, након што је у прогнозама ОПЕС-а наведено да је смањен прогнозиран раст тражње за овим енергентом за наредну годину, па су за текућу годину ове прогнозе смањене на 1,29 милиона барела дневно, док је јулу очекиван ниво од 1,45 милиона барела нафте на дневном нивоу. Након 20 дана пада, цијена нафте је половином протекле седмице забиљежила повећање услед јачања сигнала да ОПЕС и њихови савезници разматрају да смање производњу овог енергента већ наредне године. Након тога благи раст цијене нафте је настављен упркос објављивању информације да су америчке залихе овог енергента повећане на седмичном нивоу за 10,3 милиона барела (очекивано повећање за 3,8 милиона барела). Утицај на раст цијене нафте имала су очекивања о томе да ће Русија и земље чланице ОПЕС-а смањити понуду нафте током наредне године.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте остала је непромијењена у односу на ниво забиљежен у четвртак те је износила 56,46 USD (49,46 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:

Служба Front Office

Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.209,65 USD (1.067,09 EUR). Почетком протекле седмице цијена једне fine унце злата је смањена на најнижи ниво у посљедњих мјесец дана под утицајем снажне апрецијације USD, а која је резултат политичких неизвјесности у Европи и Великој Британији. Пад цијене злата настављен је и у уторак, а промјена кретања цијене је услиједила након што су објављени оптимистични подаци о индексу потрошачких цијена у САД-у, који упућују на убрзан темпо раста цијена у највећој свјетској привреди, а тиме и на бржи темпо раста њихових каматних стопа. Цијена злата је до краја седмице наставила да биљежи раст под утицајем забринутости инвеститора везано за дешавања у Великој Британији. Након што је половином протекле седмице постигнут договор о споразуму о Брегзиту, већ наредног дана је дошло до неочекивано већег броја оставки званичника ове британске Владе. На крају седмице су пад приноса америчких државних обвезница и песимистичне изјаве појединих званичника Феда допринијели наставку тренда раста цијене овог племенитог метала те је у петак цијена једне fine унце злата забиљежила дневни раст од 0,83%. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.223,36 USD (1.071,71 EUR).

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

